

Zpravodaj státního podniku Povodí Odry

Kapka

ZPRÁVY • ZAJÍMAVOSTI • NOVINKY • INFORMACE

Úvodní slovo generálního ředitele

Vážení spolupracovníci, čtenáři našeho podnikového časopisu Kapka, rád se s Vámi setkávám prostřednictvím tohoto časopisu v závěru roku plného změn jak ve sféře ekonomické tak politické. Jsem potěšen, že se podnik s těmito vlivy vypořádal dobře, a že jsme v rychlém tempu dnešní doby nezůstali pozadu. Ohlédneme se jen krátce po událostech celého roku 2007. Určitě nevyjmenuji vše, co se v našem podniku během roku událo, jen se dotknu některých zajímavých témat. Hlásná povodňová služba a rozšíření stanic na území Polské republiky, je to posun ke kvalitnější informacím před a v průběhu povodně. Příprava modernizace Vodního díla Šance pro převedení extrémních povodní, další téma z protipovodňové oblasti. Na jaře se podniky Povodí účastnily veletrhu ENVI v Brně a započaly tak novou tradici v komunikaci s veřejností. Jsme podnik, který není lhostejný k přírodnímu prostředí, a proto jsme podpořili otevření přírodní památky Hraníční meandry Odry. Přírodě se musí pomáhat, a proto se také účastníme Projektu LIFE-Morávka, záchrana lužních stanovišť v povodí Morávky, která jsou ohrožena křídlatkou. Byly dokončeny dva projekty „Skalická Morávka“ ve Vyšních Lhotách - Raškovících technická opatření pro posun štěrku v prostoru jezu a přírodní spádový stupeň. Navržená technická opatření z modelového výzkumu, mají přispět k plynulosti transportu splavenin v prostoru jezu a snížení nánosů v podjezí o cca 20 % oproti současnému stavu. Velmi důležitá byla návštěva ministra zemědělství ČR Petra Gandaloviče na Vodním díle Morávka, který se velmi zajímal o naše problémy, ale také plány do budoucna. To už jsme se dostali k létu, které bylo opravdu velmi teplé a slunečné, až moc. Koncem prázdnin jsme začali řešit problém s nedostatkem vody pro průmysl, avšak ve chvíli, kdy jsme začali přistupovat k drobným opatřením, nás postihla krátká povodeň, která způsobila škody na majetku státního podniku Povodí Odry ve výši 92 mil. Kč. V průběhu celého roku pokračovaly práce na stavbách z programu Prevence před povodněmi a nemohu zapomenout mimo jiné na výstavbu MVE na řece Odře ve Lhotce, která je naší velkou investiční akcí, a měla by být ukončena v příštím roce. Za důležité také považuji schválení nového obsazení dozorčí rady. V říjnu jsme oslavili desáté výročí naší nejmladší přehrady Slezské Harty za účasti hejtmána Moravskoslezského kraje, pod jehož záštitou se celá akce konala. Jsem rád, že se naši pracovníci účastní lyžařské Vodohospodářské třicítky, která má již mnohaletou tradici, účastní se podnikových sportovních her, ze kterých se rekrutují sportovci reprezentující podnik v celostátních vodohospodářských sportovních hrách. Jsem také velmi potěšen, že se scházíme vždy v závěru roku na slavnostním setkání, kde se v neformálních rozhovorech mohou setkat pracovníci všech tří organizačních jednotek. A samozřejmě nemohu zapomenout v předvánočním čísle Kapky na rybáře, kteří nám každoročně připraví pro náš vánoční stůl výborného kapra. Díky konstruktivnímu jednání s odborovou organizací byla na začátku roku podepsána Kolektivní smlouva, která zaručuje všem zaměstnancům dobré pracovní právní a sociální podmínky při dodržování všech zákonných norem, zejména nového zákoníku práce. **Závěrem mi tedy dovoluji, abych Vám co nejsrdčeji popřál krásné prožití Vánočních svátků, příjemnou atmosféru u vánočního stromečku a samozřejmě hodně zdraví a životního optimismu do roku 2008.**

Ing. Pavel Schneider
generální ředitel

Úvodní slovo redakce

Vážení čtenáři Kapky,

letos se již počtvrté a naposledy v tomto roce setkáváme prostřednictvím našeho podnikového časopisu. Děkujeme všem, kteří svými články přispěli k tomu, že náš časopis čte většina zaměstnanců a bývalých pracovníků státního podniku Povodí Odry. Dovolte, abychom využili této příležitosti a popřáli Vám všem krásné prožití vánočních svátků, mnoho úsměvů pod stromečkem a hodně zdraví a životní pohody v roce 2008.

Přejeme příjemnou četbu
redakce Kapky

V tomto čísle naleznete:

- ENHYGMA
- Vánoce v cizině

- Českých 100 nejlepších

- Vánoční recepty

Výsledky hospodaření za 1 - 9/2007

Za období 1 - 9/2007 bylo vlivem překročení výnosů a nečerpání nákladů dosaženo zisku ve výši 56 900 tis. Kč, čímž byl časový plán překročen o 13 469 tis. Kč.

Výnosy byly ve sledovaném období realizovány v celkovém objemu 400 158 tis. Kč a oproti plánu byly vyšší o 11 372 tis. Kč. Na tomto výsledku se největší měrou podílí tržby za povrchovou vodu, překročené o 3 210 tis. Kč. Výše zpoplatněných odběrů měla v prvním čtvrtletí klesající tendenci, k nárůstu odběrů došlo díky horkému počasí až ve druhém čtvrtletí. Ve třetím čtvrtletí nastal opět trend poklesu a lze očekávat i nadále klesající tendenci v souvislosti s tím, že elektrárna Temelín po odstávce zahájila provoz a Dětmárovice tudíž nepojedou na plný výkon jako dosud. Tržby za elektrickou energii byly vlivem zvýšené výroby a dosažených výkupních cen překročeny o 1 516 tis. Kč. Tržby za ryby byly překročeny o 673 tis. Kč díky příznivým klimatickým podmínkám, ovlivňujícím váhové přírůstky a zdravotní kondici rybí osádky.

Také v ostatních výnosech došlo oproti časovému plánu k překročení, a to zejména v tržbách z pronájmů a za prodej nepotřebného majetku.

Náklady, vykázané v celkové výši 343 258 tis. Kč byly oproti časovému plánu nedočerpány o 2 097 tis. Kč. Úspora je patrná zejména ve spotřebovaných nákupech, kde má ovšem dočasný časový charakter. Další úspora je vykázána ve službách, a to zejména v souvislosti s nečerpáním nákladů na původně plánované soudní přelíčení ve věci sporu s bývalou společností Ostramo. V opravách došlo naopak k překročení plánovaných nákladů, zejména vlivem nutnosti odstranění následků zářijových povodní.

Jednali vládní zmocněnci

Ve dnech 22. - 24. října 2007 se uskutečnilo pravidelné jednání zmocněnců vlád České republiky a Polské republiky o hraničních vodách. Organizátorem jednání byla tentokrát česká strana a jednání se uskutečnilo v příjemném prostředí hotelu Pod věží v Hradci Králové.

Program jednání byl dán protokolem z jednání v loňském roce a plány práce jednotlivých pracovních skupin. Zahrnoval pravidelná témata počínaje spoluprací v oblasti plánování vodního hospodářství na hraničních vodách (skupina PL) přes oblast hydrologie, hydrogeologie a povodňové ochrany (skupina HyP), spolupráci v oblasti úprav hraničních vodních toků (skupina R), ochranu hraničních vod před znečištěním (skupina OPZ), implementaci Rámcové směrnice o vodě (skupina WFD) až po spolupráci se Stálou česko-polskou hraniční komisí.

Čím se letošní jednání odlišovalo od jednání předchozích byla skutečnost, že došlo ke změně osoby českého vládního zmocněnce. Náměstka ministra životního prostředí RNDr. Františka Pojera vystřídal v této

Přidaná hodnota modifikovaná (bez vlivu oprav a nákladů na soudní spor s bývalou společností Ostramo) byla překročena o 11 880 tis. Kč a meziroční nárůst tohoto ukazatele, stanovený zakladatelem byl splněn. Co se týče rozvahových položek, k nárůstu aktiv od počátku roku došlo zejména vlivem zvýšení krátkodobého finančního majetku. Tento stav je však pouze časového charakteru a souvisí v průběhu roku s nerovnoměrností v oblasti tvorby a použití zdrojů na reprodukci dlouhodobého majetku, která je dána sezónností výdajů v této oblasti.

V pasivech došlo k nárůstu vlastního kapitálu vlivem tvorby fondů, do kterých byl v první polovině roku převeden mimořádně vysoký hospodářský výsledek loňského roku. V cizích zdrojích došlo k nárůstu krátkodobých závazků, ovlivněných prodlouženými lhůtami splatnosti v oblasti dodavatelských vztahů. V nárůstu pasiv se dále projevila zálohová tvorba rezervy na neodepsovaný majetek, pořízený z investičních dotací.

Závěrem lze konstatovat, že podnik za období 1 - 9/2007 nijak významně nevybočuje z plánovaných ekonomických hodnot. Jistým rizikem může být příliš rychlý nástup zimního období s množstvím sněhových srážek, což by vedlo k omezení stavebních prací na investičních akcích i akcích stavebního charakteru. Dosavadní výsledky však signalizují docílení pozitivního hospodářského výsledku na konci roku a tím splnění závazných úkolů v oblasti meziročních trendů, stanovených zakladatelem.

Ing. Petr Kučera
ekonomický ředitel

funkci jeho kolega náměstek ministra Ing. Karel Bláha, CSc. A jelikož nově instalovaný zmocněnec se z důvodu souběhu termínu jednání zmocněnců s jeho dalšími pracovními povinnostmi této mezinárodní akce nezúčastnil, požádal o zastoupení a vedení jednání generálního ředitele našeho podniku Ing. Pavla Schneidera, na nějž pověřovacím dopisem přenesl veškeré své pravomoci vládního zmocněnce.

Nutno dodat, že volba zástupce byla volbou dobrou, neboť jako dlouholetý vedoucí české části skupiny „R“ a pravidelný účastník jednání zmocněnců se generální ředitel s novou funkcí – byť jen přechodnou – vypořádal velmi úspěšně, takže celé jednání proběhlo ve věcné a klidné atmosféře velmi produktivně a podpisem závěrečného protokolu byl završen další rok mezinárodní spolupráce na hraničních vodách.

Ing. Čestmír Vlček
obchodní a personální ředitel

Českých 100 nejlepších

Pražský hrad 30. listopadu 2007

Státní podnik Povodí Odry se umístil v letošním ročníku odborné anketní soutěže „ČESKÝCH 100 NEJLEPŠÍCH“ mezi stovkou nejlepších firem České republiky.

Gala večer k této příležitosti se konal 30. listopadu 2007 ve Španělském sále Pražského hradu, kde obdržel generální ředitel Povodí Odry Ing. Pavel Schneider diplom, potvrzující umístění našeho podniku v prestižní nejlepší stovce.

Večera se zúčastnili někteří členové vlády České republiky, deset velvyslanců významných zemí a 700 českých i zahraničních VIP, majících bezprostřední vztah k ekonomice ČR.

Cíle soutěže „ČESKÝCH 100 NEJLEPŠÍCH“ je v celonárodním měřítku nalézt, vybrat, zviditelnit a veřejně slavnostním způsobem ocenit české (v ČR zaregistrované) firmy, podniky či společnosti z co nejširšího spektra ekonomických aktivit, které dosahují vynikajících, mimořádných anebo pozitivně pozoruhodných výsledků.

Systém vyhodnocení a stanovení pořadí „ČESKÝCH 100 NEJLEPŠÍCH“ v maximální míře využívá konkrétní znalosti širokého okruhu vybraných odborníků. Nominace by proto měly vycházet z osobních znalostí, zážitků, či zkušeností z období posledních dvanácti měsíců, získaných jak při profesionální činnosti, tak i ze soukromých kontaktů s nejrůznějšími hospodářskými subjekty.

Výběr firem pro zařazení mezi „ČESKÝCH 100 NEJLEPŠÍCH“ má pouze tři omezení:

- subjekt navrhovaný musí být registrován v ČR a být zde plátcem daní
- měl k datu 30. září 2007 nejméně 20 zaměstnanců
- jeho obrat za posledních 12 měsíců byl nejméně 30 miliónů Kč

Základním a jediným měřítkem konečného umístění je četnost nominací jednotlivými respondenty!

Ocenění státního podniku Povodí Odry v této prestižní anketě, je oceněním dobré práce všech našich zaměstnanců.

blahopřeji Vám

Ing. Pavel Schneider
generální ředitel

Povodí Odry, s.p. je jedním z projektových partnerů projektu ENHYGMA. V rámci projektu ENHYGMA byla na základě zkušeností zúčastněných partnerů vytvořena všestranná a efektivní metodika, která umožní řešit problematiku integrovaného vodního hospodářství v záplavových územích. Tato metodika byla podkladem pilotního projektu na řece dolní Tisze v Maďarsku, jehož výstupem jsou mapy povodňových rizik.

Jedná se o projekt financovaný Evropskou unií z programu INTERREG IIB CADSES. Hlavním cílem iniciativy programu Interreg IIB CADSES je rozvinout nadnárodní spolupráci mezi prostorem CADSES mezi ústředními, regionálními a místními orgány tak, aby byl dosažen vyšší stupeň územní integrace v Evropě. Jedná se o integraci všech dílčích složek prostorového plánování území. Jedním z vytýčených cílů programu je ochrana přírodního dědictví a předcházení jeho devastace – včetně předcházení povodním a katastrofám.

Projekt ENHYGMA byl zahájen v únoru roku 2006 a ukončen bude v únoru roku 2008. Celkový rozpočet projektu je 1,163,325 €. Na projektu se podílí 6 projektových partnerů z pěti zemí regionu CADSES.

Hlavním partnerem je:

UVB - Union Veneta Bonifiche (Itálie, Benátky).

Dalšími partnery jsou:

Geodetic Institute of Slovenia, (Slovsko, Ljubljana)

OGS - National Institute of Oceanography and Experimental Geophysics of Trieste (Itálie, Terst)

Envitest Environment Protection (Maďarsko, Budapešť)

Povodí Odry, státní podnik

Pilotní projekt na řece Tisze

Povodně na řece Tisze nejsou jevem ojedinělým. Povodeň v roce 1879 se nesmazatelně zapsala do historie Maďarska. Při této katastrofě bylo zničeno téměř celé město Szeged a zahynulo při ní více než 150 lidí. V roce 2006, kdy byl projekt ENHYGMA zahájen, se na Tisze vyskytla další významná povodeň. Tato událost ujistila projektové partnery, že volba zájmového území projektu byla účelná a na místě.

Oblast dolní Tiszy v Maďarsku je součástí rovinatě stepí Pusta. Při velkých povodních, kdy dojde k přelítí hrází na Tisze, je zaplaveno rozsáhlé území. Vzhledem k tomu, že pozemní geodetické zaměření takového terénu by bylo velmi obtížné a nepřesné, bylo území zaměřeno letecky, za pomoci laserového a hyperspektrálního senzoru a digitální kamery. Toto zaměření provedla italská firma OGS.

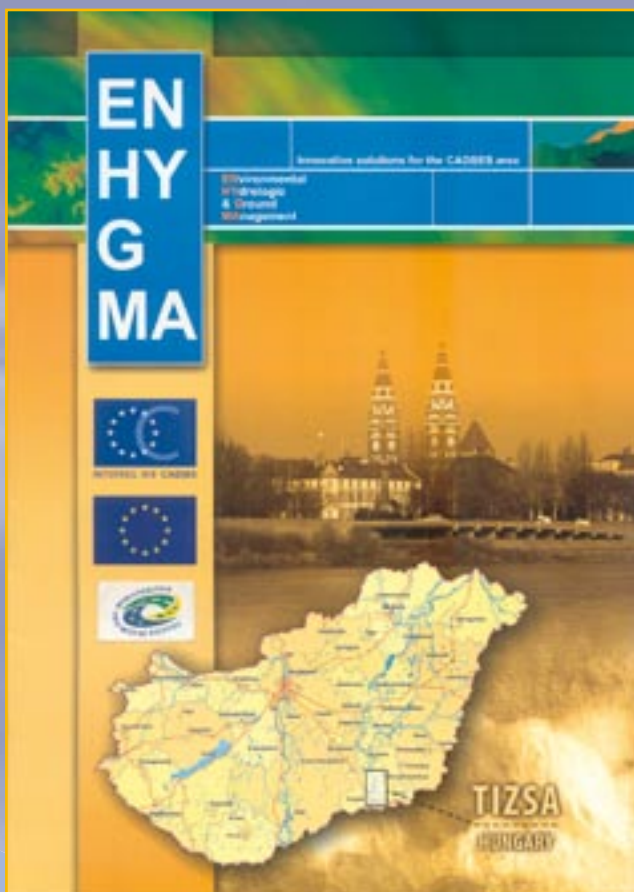
Realizace byla ztížena nepříznivými povětrnostními podmínkami. V prosinci, v době, kdy mělo být území snímáno, se jih Maďarska zahalil do husté, dlouhotrvající mlhy a znemožnil misi italských partnerů. Další komplikací byla byrokracie maďarských úředníků, Italové narazili na skoro neřešitelný problém v podobě udělení souhlasu pro přilet italské helikoptéry. Letecká mise byla uskutečněna až na jaře následujícího roku, což způsobilo značný časový skluz dalších prací.

Získaná laserová a hyperspektrální data a orthofotomapy sloužila jako podklad pro tvorbu digitálního modelu terénu (DMT).

Firma OGS provedla rovněž zaměření koryta řeky Tiszy metodou Multi-beam survey (vícepapřskové snímání).

Výsledky měření byly podkladem pro tvorbu hydraulického modelu. Tohoto úkolu se zhostil hlavní projektový partner, italská firma UVB. Stanovení průběhu hladin bylo provedeno metodou neustáleného nerovnoměrného proudění za použití hydraulického 2D modelu.

Hydrologická řada byla generována z měření výšek hladiny a průtoků ve dvou profilech na Tisze (Szeged, Algyo) v údobí 1901 - 2006.

Typický způsob zástavby v předhrází podél Tiszy.

Při konfrontaci výsledků hydraulického modelu s maďarskými vodohospodáři byli účastníci projektu obeznámeni se skutečností, kterou my, vodohospodáři z Povodí Odry, s.p. dávno víme: k hydraulickému modelování je zapotřebí nejen přesné zaměření, ale také praktické znalosti a zkušenosti správce toku. Výšky hladin Tiszy vypočtené modelem a jejich reálná úroveň (dle zkušenosti správce Tiszy) se lišily zhruba o 1 metr. Hydraulický model byl tedy přepočítán, a nové výsledky jsou mnohem věrohodnější. Finálním produktem projektu jsou mapy povodňového nebezpečí a mapy potencionálních škod. Překrytím těchto dvou map vznikly rizikové mapy území. Tyto mapy budou využívány především pro účely územního plánování. Maďarští vodohospodáři využijí vytvořený hydraulický model při návrzích a posuzování vodohospodářských opatření, ale také např. pro simulaci protržení hrází na Tisze a šíření povodňové vlny. Samotný DMT pak nalezne široké využití nejen v oblasti vodního hospodářství.

Rolí Povodí Odry, s.p. v projektu ENHYGMA byla tvorba obecné metodiky a předávání zkušeností v oblasti modelování povodňových jevů. Dalším úkolem byla tvorba informační brožury, CD a propagačního materiálu a v neposlední řadě organizace závěrečného workshopu.

Vzhledem ke značnému časovému skluzu projektu jsme veškeré potřebné materiály pro tvorbu brožury a CD obdrželi pět minut po dvanácti.

Vzhledem k tomu, že stanovený termín dokončení projektu nelze přeložit, byl náš úkol doslova závod s časem. Naštěstí se nám podařilo nabrané zpoždění projektu ENHYGMA dohnat a naše úkoly jsme splnili v řádném termínu.

Dne 28.11. 2007 jsme v sále hotelu Atom uspořádali zahraniční workshop, kterého se účastnilo zhruba 40 zájemců o tematiku modelování povodní. K tomuto termínu se podařilo zajistit i výše zmíněné informační a propagační materiály, které naši hosté obdrželi.

V neposlední řadě je třeba zmínit následující skutečnost, že projekty financované z prostředků Evropské unie v sobě neskrývají pouze konkrétní návrhy či zpracování zadaných témat, ale jsou také velmi náročné z hlediska administrativy, financování a následných kontrol. V byrokratickém prostředí Evropské unie je příprava podkladů pro certifikaci náročnou a zodpovědnou činností, se kterou se musí vypořádat náš finanční odbor. Veškeré výdaje jsou přísně kontrolovány Národním kontrolním orgánem, který je v České republice zastoupen Centrem pro regionální rozvoj ČR. Centrum provádí kontrolu správnosti účetních

Tiszu kříží jen několik mostů. Dostat se na druhou stranu řeky je možno přívozem.

Pracovníci VHKI při rekognoskaci terénu.

dokladů a oprávněnosti nákladů vůči ERDF. Každých 6 měsíců nebo častěji (dle domluvy projektových partnerů s hlavním partnerem) vyhotovují projektoví partneři dílčí zprávu, která zahrnuje finanční zprávu a zprávu o postupu projektu. Tyto požadované dokumenty spolu s kopiemi veškerých účetních dokladů se předkládají ke kontrole spolu se žádostí o certifikaci vynaložených nákladů. Národní kontrolní orgán po důkladné kontrole vydá Certifikát nákladů, který projektoví partneři odesílají hlavnímu partnerovi. Hlavní partner shromáždí dílčí zprávu včetně certifikací nákladů všech projektových partnerů, zpracuje dílčí zprávu za projekt a předá ji Jednotnému technickému sekretariátu, který sídlí v Drážďanech. Jednotný technický sekretariát zhodnotí jednotlivé dílčí zprávy a předá doporučení a nezbytné dokumenty Řídicímu orgánu, který sídlí v Římě. Řídicí orgán rozhodne o schválení a nařídí platbu Platebnímu orgánu, který rovněž sídlí v Římě. Platební orgán převede platby za celý projekt na účet hlavního partnera (na zá-

kladě smlouvy o poskytnutí prostředků ERDF) a ten následně převede platby na účty jednotlivých projektových partnerů. Komplikaci značně ztěžuje fakt, že nejen u projektu ENHYGMA, ale u všech ostatních projektů programu INTERREG IIIB CADSES dochází co se týče proplácení výdajů ke zpoždění až dva roky. To činí mnoha projektovým partnerům (zejména příspěvkovým organizacím) značné finanční problémy.

Závěrem uvádíme, že přínosem naší spoluúčasti na projektu ENHYGMA jsou nejen nové poznatky z oblasti leteckého snímkování a hydraulického modelování, ale především získané zkušenosti z oblasti mezinárodní spolupráce.

Ing. Kateřina Fochtová
Ing. Michaela Uherková
Odbor VHKI a Odbor finanční

Setkání důchodců závodu Frýdek-Místek

Středa 12. září byla letos dnem setkání seniorů závodu Frýdek Místek. Za vedení závodu přivítal všechny pan Ing. Kratochvíl, který, v souladu s tradicí, informoval o tom, jak si naše firma vede a všechny upoutal informacemi o chystané opravě na vodním díle Šance. Při zajímavém výkladu uběhla hodina, strávená na závodě ve Frýdku Místku, jako voda a už nás čekal autobus, který zamířil na Hanou, k prvnímu cíli cesty a to do malého, ale o to zajímavějšího muzea tvarůžek v Lošticích. Po prohlídce muzea neodolala většina nabízeným tvarůžkovým výrobkům ve firemní prodejně a pak už nás čekal pohádkový hrad Bouzov. Mnozí

ho v minulosti navštívili a přece vždycky znovu okouzlí každého, kdo projde vstupní branou. Příjemný dojem po prohlídce hradu završil společný oběd v restauraci v podhradí a pak už nás čekala cesta zpět a plánování dalšího setkání v příštím roce a to, po vzájemné dohodě, dvoudenního. Exkurse na Dlouhé Stráně a seznámení s rekreačním zařízením v Domášově bude jistě velkým lákadlem nejen pro stále účastníky našich akcí, ale i pro ty kteří stále váhají.

Těšíme se na Vás
Marta Vojkovská.

Jaké bylo letošní setkání důchodců správy podniku?

Na tuto otázku by zřejmě nejlépe odpovědělo těch padesát přítomných, kteří se akce v letošním roce zúčastnili.

Dopolední program byl zvolen pro milovníky přírodních krás – návštěvou Arboreta v Novém Dvoře u Opavy. Parkem nás provedl zaměstnanec Arboreta, který nám ukázal i místa, která jsou normálním návštěvníkům utajena. Se zájmem a znalostí míst kudy jsme procházeli hovořil o stromech, keřích i kytičkách, které jsme mohli vidět v krásných barvách podzimu. Ochutnali jsme několik plodů, přivoněli k dřevinám i listům, aby nejen oko, ale i tělo mělo z této vycházky krásný zážitek.

Pro obohacení našeho duchovna jsme dále navštívili Zámek Raduň, který ač malý prostorem ukrývá v sobě spoustu hezkých sbírek. Všichni si poslušně nazuli velké pantofle a kráčeli jsme poslouchajíce výklad o panovnících a zvláštnostech tohoto zámku a přilehlého panství. Obdiv si zasloužili i pro nás novodobé exponáty – ruční pračka, mandl aj., které si mnozí účastníci pamatovali ze svých mladých let.

Odpolední program zahájil zástupce vedení - obchodní a personální ředitel Ing. Čestmír Vlček, který informoval přítomné o podstatných událostech uplynulého roku, které nějakým způsobem ovlivnily činnost podniku. Předáním drobné pozornosti přítomným jubilantům byla ukončena oficiální část a následovala volná zábava ve skupinkách – dle profesí, kamarádských vztahů či jen tak. Své bývalé kolegy přišli pozdravit někteří současní zaměstnanci, aby společně zavzpomínali na pracovní i mimopracovní úspěchy a neúspěchy.

Zdeňka Davidová

Slavnostní setkání k 10. výročí přehrady Slezská Harta

Uskutečnilo se 18. října přímo v garážích provozního střediska a účastnilo se ho přibližně 50 pozvaných, mezi kterými byl i hejtman Moravskoslezského kraje Ing. Evžen Tošenovský, pod jehož záštitou se celá akce konala. S historií a provozem tohoto našeho nejmladšího vodního díla všechny zúčastněné seznámil Ing. Radek Pekař a poté následovala exkurze za odborného vedení hrázného Jindřicha Vrágy. Počasí nám docela přálo. Podávali se pečení kapří podle Františka Šuláka, které společně s rybím salátem Pavly Jedličkové vychvalovali všichni do nebe. Byla to příležitost pro pamětníky, potkat se se svými tehdejšími kolegy a partnery vystavby. Celé akce se také účastnili novináři, kteří obdrželi velké množství informací, snad se jim u vodo hospodářů líbilo.

Šárka Vlčková
vedoucí TOR

Vodní dílo Slezská Harta je v provozu už 10 let. S potěšením jsem přijal pozvání na v této souvislosti konané slavnostní setkání. Vidět se po letech s lidmi, jejichž zásluhou přehrada vyrostla, bylo příjemné. Při této příležitosti chci ale vzpomenout i těch s nimiž se už setkat nelze, kteří se bohužel desátého výročí nedožili. Ze strany Povodí Odry Ing. Pavel Ženatý, „spolupachatel“ původní myšlenky na stavbu přehrady v lokalitě u Slezské Harty, Ing. Artur Hanus a Ing. Petr Baucza, kteří zastupovali Povodí Odry na stavbě v závěrečných etapách. Ze strany zhotovitele díla, tehdejšího Ingstavu Opava, pak Ing. Ladislav Štěrbaček, který byl duší technologie a organizace stavebních prací.

Ing. Otto Brosch

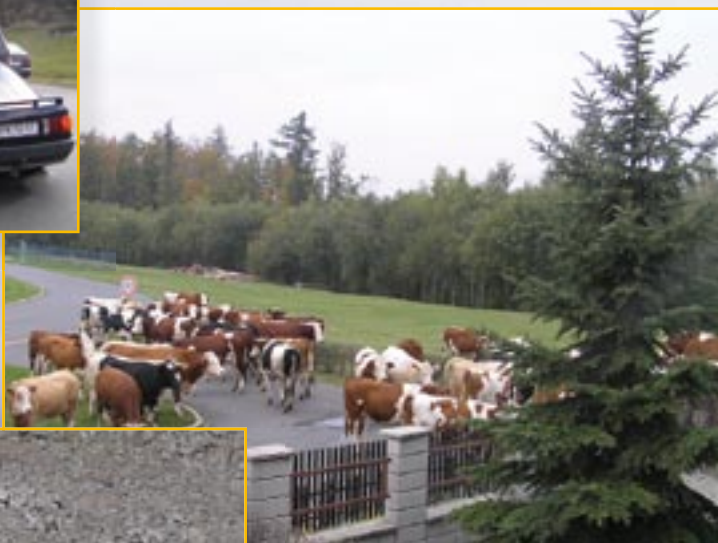

Den otevřených dveří na VD Slezská Harta

V sobotu 20. října 2007 se konal Den otevřených dveří na vodním díle Slezská Harta, který byl pořádán u příležitosti výročí 10 let od zahájení provozu tohoto nejmladšího vodního díla ve správě Povodí Odry. I přes chladné a deštivé počasí si v tento den přišlo prohlédnout, největší přehradu na Severní Moravě a ve Slezsku, více jak 800 návštěvníků.

O tom, že propagace těchto akcí byla dostatečná, svědčí i mimořádná návštěva, která se sice uskutečnila o něco dříve, ale o to s větším zájmem. „Už jsme tady měli a viděli leckakou návštěvu, ale to co přišlo 9.10. v odpoledních hodinách v houfu na prohlídku našeho provozního areálu nám vyrazilo dech. Sem, tam tu proběhne nějaký zajíc, srnka i divočák, ale stádo domácího skotu, to tu ještě nebylo. Stalo se to vinou neukáznených rybářů, kteří si při zkracování cesty k vodě pomohli odstraněním drátů elektrických ohradníků. Protože pastvina se nachází jen nedaleko od nás, tak se kravky vydaly na výlet rovnou na Povodí. Ještě že se to nestalo 18.- 20.10., to by bylo něco.“

Jindřich Vrága
hrázný VD Slezská Harta

Děkuji všem zaměstnancům, kteří se podíleli jak na přípravě slavnostního setkání, které se uskutečnilo 18. října, tak na organizaci Dne otevřených dveří, za zodpovědný přístup a dobrou reprezentaci podniku.

Ing. Pavel Schneider
generální ředitel

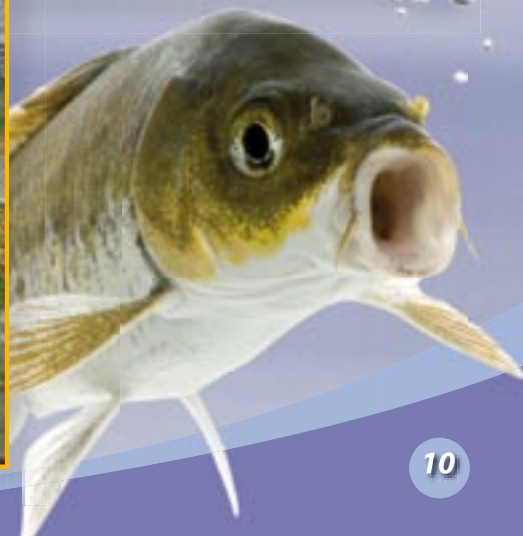
Od sucha až do vánoc - aneb u rybářů se pořád něco děje.

V minulém příspěvku jsem Vás informoval o problémech se suchem, které nás potrápily v létě. Ten příspěvek jsem odeslal 6.9. dopoledne. Nenapadlo mě, že již příští den budeme řešit opačný extrém a to povodeň. Srážky v Jesenické oblasti dokázaly během prakticky jednoho dne naplnit koryto Opavy pod Krnovem do té míry, že došlo k přelítí vod do Petrova rybníka a hrozilo jeho protržení. Absence tolik požadovaného bezpečnostního přelivu zavinila naplnění rybníka až po korunu hráze a přes naši snahu upouštět výpustí maximum došlo v ranních a dopoledních hodinách k přelítí západní hráze směrem k železniční trati. Nebezpečí protržení rybníka bylo opravdu veliké, i když média celou situaci zbytečně zveličila. Štěstím bylo, že po ranní kulminaci řeky Opavy přece jen voda začala po centimetrech klesat a po pochůzce kolem celého rybníka těsně po poledni bylo konstatováno, že přítok do rybníka je již malý a voda začne pomalu klesat. Přesto bylo rozhodnuto, že pro zvýšení bezpečnosti přelévání hráze budou poškozená místa provizorně opravena a v kritických místech bude hráz zpevněna pytlí s pískem. Petrův rybník byl zachráněn a jak ukázal výlov, tak i rybí obsádka kromě dravců neuplavala. Aby toho nebylo málo, tak na farmě v Žermanicích, která byla koncem léta ohrožena nedostatkem vody, došlo po deštích k zvýšení přítoku do přehrady a následný zákal spolu

se zvyšujícím se odtokem byl asi výrazným impulsem pro náhlý tah úhořů, kteří si to namířili do Sargasového moře. Bohužel si to namířili přes potrubí, které zásobuje pstruhárnu vodou. Na přítoku je instalováno úhoří lapadlo, ale to pod tlakem úhořů, kteří zalepili síta, prasklo a úhoří začali postupně ucpávat jednotlivé ventily, kterými je regulován přítok do žlabů a rybníků. Následky byly poměrně veliké, uhynulo několik tisíc kusů pstruží násady a jen díky duchapřítomnosti našich pracovníků nedošlo ke katastrofě. Hrozil totiž úhyn ryb na celé farmě. Dnes je lapadlo již opraveno a mělo by odolat podobným událostem, které nepamatují ani pamětníci.

Výlov Petrova rybníka jsme letos prováděli ve všední dny, protože jsme nemohli dopředu přesně stanovit termín. Na hrázích probíhají měření a proto jsme termín odsouvali až na přelom října a listopadu. Samotný výlov proběhl bez větších problémů a letošní výsledek je průměrný. Celkový výlov přes 70 tun je vzhledem k problémům (sucho a povodeň) velmi dobrý a kvalita a velikost kaprů je výborná.

Pro veřejnost jsme zorganizovali v sobotu 27.10. Den otevřených dveří na sádkách u Petrova rybníka. Akce byla první svého druhu a myslím, že je to do budoucna velmi dobrá prezentace naší firmy. Spokojené

byly nejen děti, které viděly a mohly si sáhnout na ryby, ale i dospělí, kterým jsme zodpověděli na spoustu otázek. Taková akce by jistě byla velmi atraktivní v letní sezoně, je třeba se na ni ale velmi dobře připravit.

Málem bych zapomněl na rybářské závody. Ty proběhly 13.10. na velkém rybníce. Zájem byl veliký, přišlo 80 závodníků a to i přes velkou nepřízeň počasí. Zima byla ukrutná, přesto lovci vydrželi až do konce, byť úlovky nebyly úměrné množství ryb v rybníce. Přesto to byla akce velmi úspěšná a ukazuje se, že i pro ekonomiku střediska rybářství jsou takové závody zajímavé. I zde je třeba volit termín blíže k létu, kdy je počasí stabilnější.

Na přelomu října a listopadu proběhl také tah pstruhů potočních nad nádrží Morávka. Po celou dobu jsme měli v činnosti odlovné zařízení na přítoku a táhnoucí pstruhy jsme odlovovali a vytírali. V rámci tohoto tahu pstruhů potočních probíhal také monitoring a to jak počtu, růstu ryb, tak i zdravotního stavu. Výsledky budou využity při sestavování nového plánu ÚRH pro VD Morávka. Předběžné výsledky ukazují na potřebu regulace nežádoucích druhů ryb v nádrži, zejména plotice a okouna. Bude nutné věnovat nádrži podstatně více času při pracích

ÚRH, pokud chceme udržet tento rybářský skvost na potřebné úrovni.

Teď nás čeká vánoční distribuce. Akce, která velmi ovlivňuje ekonomiku střediska a také je rok co rok více hektická. Tlak soukromých prodejců před vánoci stále více zesiluje a také politika obchodních řetězců je pro nás nepříznivá. Různé akce a slevy tlačí cenu kaprů dolů právě v době, kdy se realizuje podstatná část produkce ryb na trhu. S tím bohužel nic nenaděláme, přesto se i zde ukazuje správný krok naší firmy, která se zaměřuje na celoroční prodej ryb. Stoupající prodeje během roku jsou jasným signálem do budoucna. Pokud se chceme udržet na trhu ryb, nemůžeme se spoléhat pouze na vánoce.

Na závěr bych chtěl všem pracovníkům Povodí Odry popřát veselou a krásnou vánoce, šťastný nový rok, hodně pracovních i nepracovních úspěchů a hlavně pevné zdraví v roce 2008.

P.S. doufám, že na štedrovečerním stole bude náš „Povodácký kapr z Petrova rybníka.“

Ivo Jedlička
vedoucí rybného hospodářství

Zatopené kamenolomy na Jesenicku – mokřadní biotopy

V dnešním čísle Kapky se budeme věnovat postupně zanikajícím, ale velmi cenným mokřadním biotopům v zatopených kamenolomech.

Po ukončení těžby surovin dochází často k zatopení těžebních jam.

K zatopení může dojít několika způsoby:

- srážkovou (dešťovou) vodou
- vývěrem spodních vod ve skalních puklinách
- úmyslné zatopení svedením povrchových vod do lomu
- kombinací některých výše uvedených možností

Po zatopení bývá voda v lomech zpravidla několik let až desetiletí čistá. Takovéto lomy bývají využívány ke koupání, nebo bývají zarybněny a je v nich provozován sportovní rybolov.

Jezírka v lomech jsou zanášena listím, větvemi a jinými organickými materiály. Po určité době dochází k eutrofizaci, tj. postupnému obohacování vody a půdy organickými živinami, které má za následek růst primární produkce zelené hmoty, tj. rostlin. Voda často získává nevábný vzhled – tzv. vegetační zbarvení vody, tj. viditelné zbarvení vody způsobené nárůstem masy vodních řas (kromě druhů tvořících vodní květ). Životnost zatopeného lomu závisí na velikosti a hloubce vodní plochy. Menší a mělká jezírka bývají zanesena dřívě, řádově v letech (i v desítkách let). Větší a hlubší lomy mají mnohem delší životnost. Voda v nich bývá čistá i několik desetiletí. Na životnost lomu má vliv i složení společenstva organismů, které daný biotop obývá. Velmi negativní dopad na kvalitu vody (a tím i na životnost zatopeného lomu) má nevhodná rybí obsádka. Ryby vyvíjí silný vyžírací tlak na ostatní organismy – především na drobné bezobratlé vodní živočichy (zooplankton), kteří vodu čistí (žijí se řasami, rozkládají napadaný organický materiál – jsou to tzv. destru-

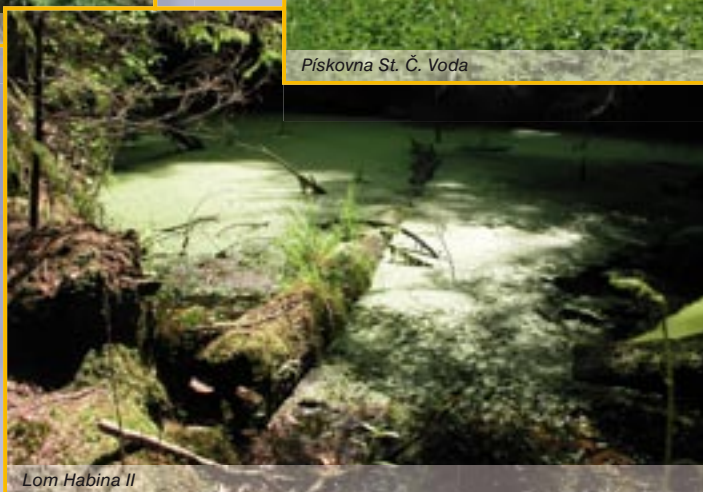
enti). Do lomů jsou neustále vysazovány další ryby. Vysazením velké množství ryb v nevhodném složení často dochází k narušení rovnováhy v ekosystému s následným zhoršením kvality vody (růst řas, sinic – tzv. vodní květ). Nadměrné množství řas tedy může být způsobeno mj. absencí, nebo nedostatečným množstvím zooplanktonu, destruentů. Na konci vegetačního období (podzim) pak řasy i jiné vodní rostliny (např. okřehek, trhutka) ve velkém množství odumírají a padají ke dnu, kde zahnívají. Při tlení dochází ve vodě k úbytku kyslíku. Následkem může být úhyn organismů, citlivých na množství kyslíku rozpuštěného ve vodě. Nejčastěji dochází k úhynům raků, také např. k úhynu larev obojživelníků se žábami (čolek). Velkým nešvarem je na Jesenicku snaha v takovýchto lokalitách chemicky upravovat – např. vápněním. Vápnění provádí zejména rybáři, kteří výše popsané přirozené procesy neznají. Vápněním paradoxně dosahují zcela opačného efektu – růst řas podporují a sami sobě rybářské revíry znehodnocují. Vápněním doslova likvidují drobné bezobratlé živočichy – potravu ryb (plankton, larvy hmyzu) a také vývojová stadia obojživelníků a dokonce i kriticky ohrožené raky. Po několika letech až desetiletích od ukončení těžby a zatopení těžebního prostoru dochází k takovému zanesení organickým materiálem, že se z původně krásného a čistého jezírka stane nevábná bažina – mokřadní biotop. Právě takovéto lokality mají pro vodní živočichy velký význam. V poměrně suché oblasti Žulovské pahorkatiny a podhůří Rychlebských hor jsou zejména pro obojživelníky doslova záchranou. Umožňují jim přežít a téměř nerušeně se vyvíjet. Absence ryb, které v těchto lokalitách většinou nedokážou přežít, zajišťuje obojživelníkům, ale i dalším vodním organismům, téměř 100% úspěšnost při rozmnožování.

Lom Brandkoppe

Pískovna St. Č. Voda

Lom Habina II

Pro ilustraci jsme vybrali několik fotografií typických mokřadů v zatopených lomech:

- Jaškův lom (Dolní Skorošice)
- Lom Brandkoppe (Vápenná)
- Lom Habina I. (Malá Kraš)
- Lom Habina II. (Malá Kraš)
- Lom Habina III. (Malá Kraš)
- Lom Boží hora IV. (Žulová)
- Lom Nietzsche (Žulová)
- Lom Pišťala III. (Černá Voda)
- Pískovna (Stará Červená Voda)

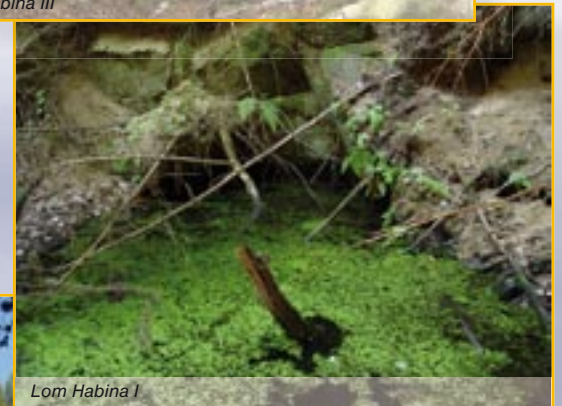
Všimněte si určitě podobnosti mezi jednotlivými lokalitami. Ta je dána několika faktory, ovlivňujícími proces sukcese a eutrofizace v lokalitách:

- přibližně stejné stáří lokalit (období od ukončení těžby)
- podobné geologické a hydrogeologické poměry
- stejné klimatické poměry
- obdobné možnosti pro uchycení a druhové složení vegetace
- obdobné možnosti pro obsazení živočišnými druhy

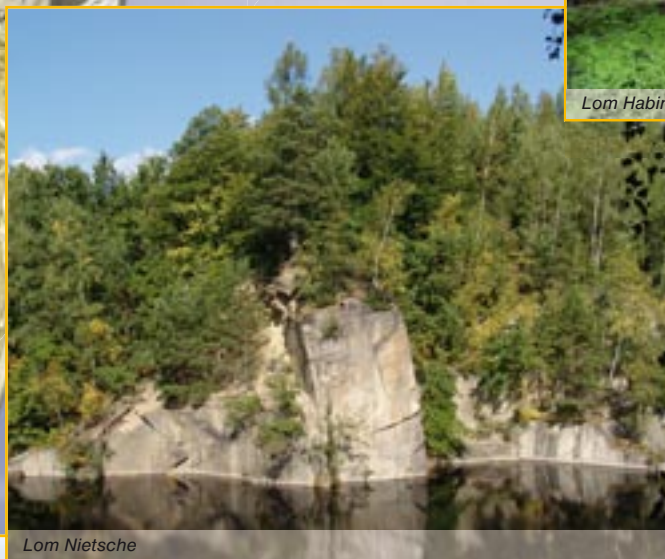
Lukáš Konečný
VHP Jeseník

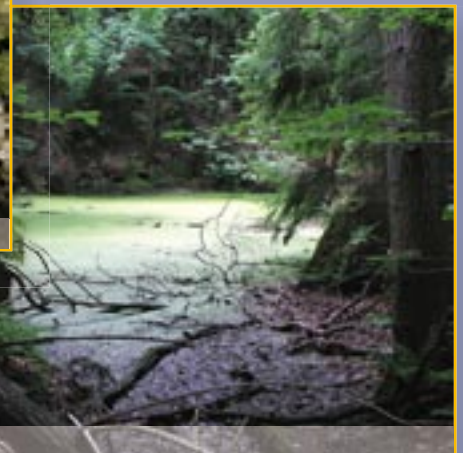
Lom Habina III

Lom Habina I

Lom Nietzsche

Lom Pišťala III

Jaškův lom

Lom Na Boží Hoře

Bajkal - nejhlubší jezero na světě

Z historie

Mongolské kmeny na odlehlém území dnešní jižní Sibíře vždy pohlížely na toto jezero s úctou. Co se rozlohy týče není sice největší, jsou i větší jezera, ale Bajkal je nejhlubší sladkovodní jezero na světě a má největší objem vody. Jméno Bajkal, jedno ze jmen, které se dochovalo dodnes znamená údajně „bohaté jezero“ nebo „moře“. Je skutečně bouřlivé, a tak lodníci vyplouvající na jeho hladinu říkají, že vyplouvají na „moře“.

Z vesmíru vypadá Bajkal jako přimhouřené modré oko. Na rozdíl od jiných světových jezer, která mají tak dlouhou historii, se Bajkal nikdy nezanese usazeninami a nestala se z něj bažina. Místo toho, aby se jezero zaneslo, se naopak neustále prohlubuje.

Díky aktivním deskám také vyvěrají ze dna gejzíry horké vody neboli hydrotermální sopouchy. Je zde mnoho horkých pramenů, z nichž některé se využívají (Gorjačinsk, Chakusy).

Jak vznikl

Geologové se domnívají, že v dávné minulosti jeden subkontinent pohybující se severním směrem narazil do Asie. Někteří se dále domnívají, že nárazem se také vytvořilo několik hlubokých příkopových propadlin na Sibíři. Bajkal je tvořen hlubokou příkopovou propadlinou na rozhraní dvou tektonických desek (eurasijské a amurské), které se každým rokem rozestupují zhruba o 2 cm a propadlina se stále rozšiřuje. Voda stékající z okolních hor do ní v průběhu doby naplavila usazeniny, které na dně vytvořily vrstvu silnou kolem sedmi kilometrů. Zbylý prostor v propadlině se až po okraj zaplnil vodou a tak vzniklo jezero Bajkal.

Má rozlohu 31 500 km². Je 636 km dlouhý a šířka se pohybuje v rozmezí od 27 do 79,4 km. Průměrnou hloubku má 730 m a maximální 1 637 m (ve střední části, kotliny). Rozloha povodí je 557 000 km². Celkový objem vody je 23 000 km³. V Bajkalu je soustředěna 1/5 světových zásob povrchové sladké vody. Průměrná nadmořská výška hladiny jezera je 456 m.n.m. Nyní do něj vtéká 336 řek, ale odtéká z něj Angara (Dolní Angara), která ústí do Jeniseje. Roční množství srážek uprostřed jezera a na severu je 200 až 350 mm, na jihu 500 až 900 mm. Drží ještě více primátů - má překrásné břehy, neuvěřitelně průzračnou vodu a celou škálu neobvyklých živočichů, které nikde jinde nežijí.

Tuleň Bajkalský - Něpra

Život pod hladinou

Pro někoho může být plavba přes Bajkal poněkud děsivým zážitkem. Voda je totiž naprosto průzračná až do hloubky 65 metrů, takže člověk má pocit jako by pod ním byl čistý vzduch. Jezerní voda je velmi chudá na minerály, přisedlé řasy žijí až do hloubky 80 m. Čistotu jezera zajišťují drobní koryši z rodu Epishura - filtrují vodu a zbavují ji řas a bakterií, které obvykle způsobí zakalení.

Primární produkce jezera je 21 tun biomasy na hektar, z čehož koryš Epishura baicalensis ze skupiny klanonožců a koryš Macrochectopus branickii ze skupiny různonožců tvoří 90 %. Na 1 kg lovné ryby omula připadá asi tuna řas či 100 kg klanonožce Epishura či 10 kg různonožce Macrochectopus. V jejich práci jim pomáhá několik druhů raků, kteří se živí organickými zbytky, jež by se jinak začali ve vodě rozkládat. Kromě proslavené průzračnosti je voda Bajkalu také mimořádně bohatá na kyslík. V některých jezerech se kyslík dostává jen do určité hloubky. V Bajkalu však působí horizontální i vertikální proudění, které důkladně vodu promíchává a kyslík se dostává až na dno.

Celé jezero je proto plné života. Zvláštní jsou např. sladkovodní houby Baicalospongia a Swarchewskia z čeledi Lubomirskiidae žijící až do hloubky 1 000 m. Tyto houby rostou v čisté a studené vodě na dně jako lesy. Svým růstem připomínají rozvětvené korály a poskytují tak útočiště mnoha drobným živočichům. U hydrotermálních sopouchů zase přebývají tvorové, kteří si libují v teple. Z více než 2 000 místních druhů vodních živočichů jich asi 1 500 nenajdete jinde na světě. V Bajkalu žije síh omul, chutná severská ryba, která je vítaným úlovkem rybářů. Jsou zde však i jiní tvorové - neobvyklí přímo prapodivní. Jedním z nich je ploštěnka, plochý červ dlouhý více než 30 centimetrů, který se živí rybami.

Největší představitel vodní fauny je jeseter, který dosahuje délky až 180 cm a váží 100 až 120 kg. Z ryb, které se průmyslově neloví, je nejznámější holměnka velká, živorodá ryba - příbuzná našich vranek. Bajkal je jediné místo na světě, kde tato podivná ryba žije. Je drobná a duhově září. Žije u dna a rodí živá mláďata. Třetinu jejího těla tvoří tuk

bohatý na vitamin A. Nevadí jí ani silný tlak, kterému je v hloubkách 200 až 500 metrů vystavena, ale jakmile se dostane na světlo, rozpustí se, takže z ní zůstanou jen kosti a tuk. Tato ryba je pochoutkou pro nejnámějšího obyvatele Bajkalu, tuleně bajkalského - něrpu, za nimiž se potápí až do hloubky 500 metrů. Ten je jediným sladkovodním druhem tuleně. Nikdo nedokáže spolehlivě vysvětlit, kde se uprostřed Sibíře tuleni vlastně vzali a proč nežijí nikde jinde ve sladkovodních jezerech. Jejich nejbližší příbuzný žije asi 3 200 kilometrů daleko ve slané vodě oceánu. Něrpa je také asi nepřátelštější tuleň na světě. Často je možno vidět jak se ve skupinkách vyhřívají na balvanech. Toto jejich „lenošení“ se obejde bez strkání a kousání. Když je pro vědecké účely odchycen do sítě, dovolí na sebe sahat a nekousne.

Bajkal v průběhu roku

Asi pět měsíců je Bajkal pod ledovým krunýřem. Koncem ledna bývá vrstva ledu silná metr i více. Led je pokrytý mozaikou prasklin a leskne se ve slunci jako okenní tabule. Vyvolává dojem, že je nebezpečně tenký - je totiž tak průhledný, že při chůzi po něm je možné rozeznat i kameny na dně jezera. Ve skutečnosti je však neuvěřitelně pevný. Asi před sto lety v době rusko - japonské války, ruská armáda položila na led koleje a přes jezero úspěšně projelo 65 lokomotiv. Od konce dubna do června led s ohlušujícím rachotem praská. Jakmile se ukáže hladina začnou se vracet ptáci. Někteří z nich, například skorci, tráví zimu v ústí Angary, kde jezero nikdy nezamrzá. Když se oteplí, skorci se přestěhují tam, kam přilétají i jiní vodní ptáci, jako kachny, husy, labutě a volavky. V červnu je možné vidět medvědí rodinky jak se živí hejny jepic, které se hemží na kamenech u břehu. V té době se k jezeru stěhuje mnoho dalších zvířat a ptáků, aby se také mohli účastnit hostiny. Počátkem jara a v létě se v jezeře nakrátko objeví řasy, které jsou zdrojem potravy pro drobné koryšce a dodávají vodě nazelenalou barvu. Při pohledu ze břehu však má voda obvykle tyrkysovou barvu a tam, kde je hloubka temně modrou jako oceán. Břeh je tvořen jak písčnými dunami, tak i majestátními útesy. Z mnoha malebných zátok a mysů je úchvatný výhled na neustále se měnící scénérii vody a oblohy. Později během roku dochází na jezeře k častým bouřím. S podzimem přichází vítr, který se snese na jezero se silou hurikánu. Rychle dokáže rozbořit klidnou hladinu, takže se na ni zvedají vlny vysoké čtyři až šest metrů.

Krajina mnoha tváří

Sibiř je drsná země, a tak by mohl vzniknout dojem, že Bajkal je studený osamělý obr. Ve skutečnosti však leží v krajině mnoha tváří a v jeho okolí žije spousta zvířete. Kolem jezera se tyčí čtyři horské hřebeny, které jsou domovem sobů a také ohrožených sibiřských kozorožců. V nižší nadmořské výšce jsou stepi. Některé z těchto travnatých plání by se mohly nazvat květinovými zahradami Sibíře. Roste na nich mimořádné množství rozmanitých květin. Na stepích žijí vzácné druhy ptáků, jako například elegantní jeřáb panenský a drop velký, největší asijský pták. Pro Bajkal má velký význam tajga, hustý jehličnatý les, který jezero obklopuje. Má dvakrát větší rozlohu než amazonský deštný prales. Hraje i podobnou roli v tom, že zásadním způsobem přispívá k udržování světové ekologické rovnováhy a klimatu. Vyskytuje se zde mnoho druhů ptáků, například tetřev hlušec, který svým chováním a zpěvem na sebe upoutává pozornost při námluvách. Jezero také často navštěvuje čírka sibiřská. Ze savců tu mimo jiné žijí soboli, kteří jsou proslulí nádhernou kožešinou. Kdysi byli kvůli tomu nelitostně loveni, ale díky ochráncům přírody jejich počet nyní opět roste. Pro svou výjimečnost se Bajkal dostal na Seznam kulturního a přírodního dědictví UNESCO a patří k oblíbeným cílům turistů. Každý rok jich sem přijede více než 300 tisíc ze všech koutů světa. Bajkal má krásné pláže a ideální podmínky k turistice, pozorování živočichů a rekreačnímu veslování.

volně upravil
Ing. Viktor Suchoň
provozní odbor

Vodohospodářská padesátka – Karlovarsko

Není v naší zemi mnoho míst, jejichž návštěvní knihu tvoří taková plejáda osobností, jako v případě Karlových Varů. Byli tu císař Karel IV., car Petr Veliký, Johan Wolfgang Goethe či řada významných celebrit světa kinematografie. Ve dnech 14. – 16. 9. 2007 do tohoto seznamu přibyl i devět zaměstnanců státního podniku Povodí Odry, kteří absolvovali XXXIV. ročník vodohospodářské padesátky.

Trasa pochodu položená do lesů Doupovských hor v okolí jednoho z vrcholů lázeňského trojúhelníku umožňovala nepřeborné množství pohledů do krajiny. Procházela kolem lesních odpočívadel a vyhlídek, jako např. Doubská, Diana, Jelení skok či Goetheho vyhlídka. U Svatošských skal se nakrátko přimkla ke klidně plynoucí řece Ohři. V samotném centru lázní mohli turisté spočinout u lázeňských kolonád a pozorovat vodáky na řece Teplé, kteří dokreslovali vodohospodářskou náladu. Až na několik ojedinělých lokalit bylo přehledně značení. Vytкнуł bych i to, že pochod vedl převážně po zpevněném povrchu (asfalt, dlažba, kamenitá cesta). Za největší devizu pořadatelů považuji, že dokázali maximálně využít turisticky atraktivního prostředí města.

Společenská část proběhla v Domě kultury v Ostrově nad Ohří. K tanci i poslechu hrála skupina Sympaťáci, kterou vystřídalá pravá vodo-

hospodářská diskotéka. Hudební produkci doprovázela velkoplošná projekce z průběhu celého dne. O nebyvalý rozruch se postaralo i trio bříšních tanečnic. Na večírek nás odvezli kolegové ze Středomoravské vodárenské. Do vlastního místa konání jsme z Ostravy jeli vlakem a MHD, což bylo v historii tohoto pochodu možná poprvé. Vypravovat pro devět lidí samostatný autobus nemělo smysl. Byla to také první akce, na kterou mohli zaměstnanci čerpat prostředky z nově zřízených osobních účtů.

Na závěr mi dovoluťe, abych poděkoval svým svěřencům za dochvilnost, hladké zvládnutí celé akce, zejména při přesunech a spoluutváření přátelské atmosféry v průběhu celého prodlouženého víkendu. Všichni příznivci turistiky si už dnes do svých diářů znamenají termín 12. – 14.9. 2008, kdy se půjde XXXV. ročník vodohospodářské padesátky, tentokrát v okolí královského hradu Karlštejn.

Mgr. Ondřej Burel
Odbor VHKI

Zimní vodohospodářská třicítka XXXIII. ročník

Vážení sportovní přátelé, zveme Vás do Hrubého Jeseníku na **33. ročník Zimní vodohospodářské třicítky** amatérského závodu jednotlivců v běhu na lyžích klasickou technikou, který se koná pod patronací generálního ředitele a odborové organizace Povodí Odry, státní podnik v Ostravě.

Letošní ročník je věnován památce Ing. Zdeňka Kreuze, zakladatele tohoto závodu.

V případě dobrých sněhových podmínek bude start i cíl na Rejvízu. Trať bude vedena z Rejvízu loukou a pak lesní cestou do údolí Černé Opavy a odtud proti proudu lesním úvozem na levém břehu až k Opavské chatě. Odtud prudkým stoupáním po žluté značce až na nejvyšší bod tratě Kristovo loučení. Lesní cestou pak dolů do údolí Šumného potoka, kde bude ženská otáčka. Mužská trasa pokračuje dále mírným traverzem kolem Jeleních louček až na mužskou otočku v sedle mezi Osikovým a Lysým vrchem. Z otočky zpět stejnou trasou až na Kristovo loučení, odkud bude k Opavské chatě mírné klesání po lesní silnici. Od Opavské chaty povede stejná trasa až do cíle na Rejvízu.

Závod bude odstartován v sobotu 19. ledna 2008 ve třech vlnách: v 10:00 hodin muži nad 40 let, 10:15 hodin muži do 40 let a v 10:30 hodin ženy (obě kategorie najednou). Místo startu bude oznámeno u prezence.

Závod se poběží na tratích 30 km muži a 20 km ženy ve věkových kategoriích:

muži do 40 let

ženy do 35 let

muži nad 40 let

ženy nad 35 let

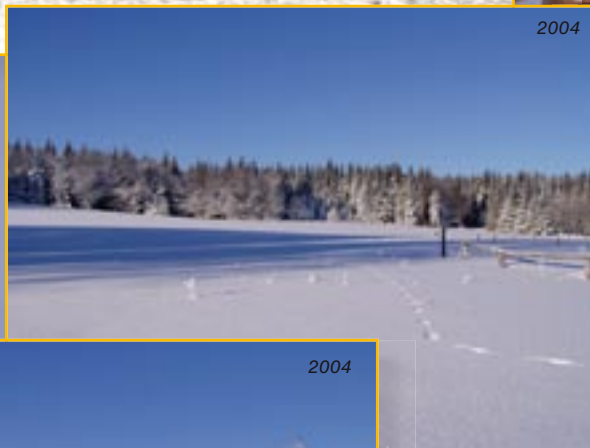
mládež do 15 let nezávodí

Vyhlášení vítězů a závěr bude v sobotu 19. ledna 2008 ve 20:00 hodin ve společenském sále Penzionu Rejvíz. Ve společenském sále restaurace Svoboda (dolní konec Rejvízu, kapacita cca. 100 míst) bude probíhat rovněž společenský večer. Občerstvení a hudba v obou sálech bude zajištěna.

Srdečně Vás zveme a těšíme se na Vaši účast.

Podrobnější informace naleznete na: www.pod.cz v kapitole Aktuální informace.

Ing. Jiří Pagáč
vedoucí organizačního výbor ZVH 30

Vánoce v cizině

Křesťanské vánoce v USA

Vánoční sezóna v USA začíná po Dni díkůvzdání, který se slaví vždy čtvrtý listopadový čtvrtek. Dá se říci, že Den díkůvzdání je dnes pro americkou rodinu větším svátkem než Vánoce, což je dáno národností a náboženskou různorodostí.

Litva a její vánoční tradice

Oslavy začínaly v Litvě tradičně se zimním slunovratem, který se slaví 22. prosince. Je to doba, kdy je nejdelší noc a zároveň nejkratší den. Bylo to období, kdy prakticky skončily práce na polích a zahrady a lány byly připraveny na zimu.

Francouzské vánoce

Tradičně se slaví Štědrý večer ve Francii v kruhu rodinném. Večer 24. prosince dávají děti své vyčištěné boty před domácí krb a nemají-li krb dávají boty na jiné místo v obytné místnosti. Věří a hlavně doufají, že Pere Noel (otec vánoč) jim boty zcela naplní dárečky.

Tradiční irské vánoce

Spousta svíček a rozmanitých zelených dekorací je umístěno v době vánočních svátků v mnoha oknech irských domácností. Dle starých pověr svítí světla svíček po celou Štědrnou noc na cestu Svaté rodině a zároveň dávají i kousek tepla chudým kolemjdoucím.

Vánoce v Guatemale

Guatemala je stát ležící ve Střední Americe v oblasti Karibiku. Vánoce jsou zde bohaté, snad ani ne tak co se týče dáreků, ale spíše jsou velikou společenskou událostí. Začínají se slavít 9 dní před Štědrým dnem.

Řecké vánoce

Řecko je země ležící na jihu Evropy obklopená Egejským, Jónským a Středozemním mořem, sousedící s Tureckem. A slavení vánoč zde začíná již 40 dní před vánoči. V tomto čase se v Řecku běžně podává k jídlu speciální druh chleba nazývaný christopsomo, v překladu boží chléb.

Vánoční zvyky Dánska

V dánských domácnostech se začíná slavit s příchodem prvních vánočních dekorací. Tradičně jimi bývají adventní věnce vyrobené ze zeleného chvojí. A zdobené čtyřmi vysokými bílými nebo červenými svíčkami.

Vánoční zvyky staré Anglie

Vánoční čas je vyplněn mnoha tradicemi, fascinujícími a často i zábavnými zvyky. Zde je několik z nich.

Španělské vánoce

Na Štědrý večer se ve Španělsku tradičně scházejí rodiny v domě prarodičů, jeden rok u rodičů ženy a druhý rok u rodičů muže. Ale všichni zúčastnění, ať již jde o ženy či o muže, pilně pomáhají při přípravě štědrovečerní večeře. Je to opravdový svátek, jídlo začíná kolem desáté hodiny večerní a pokračuje dlouho do noci.

Argentinské vánoce s vůní exotiky

Vzhledem k tomu, že Argentina leží na druhé polokouli než naše země, vánoce v Argentině jsou ve znamení léta.

Adventní věnec

Příprava na Vánoce nebo-li advent začíná hned po svátku svatého Ondřeje 30. listopadu. I u nás je oblíbená tradice adventních věnců. Ty mají své kořeny v Hamburku okolo roku 1850. Původně měl adventní věnec 24 svíček, dnes má většinou jen čtyři. První se zapaluje na Bronzovou neděli a po obědě se sfoukne. Další neděle – Stříbrnou hoří již svíce dvě. Třetí neděle je Zlatá a zapalují se tři. Čtyři svíce hoří na Štědrý den u večeře. Dnešní rok je Bronzová neděle už 28. listopadu.

Svátek svatě Barbory

Barbora má svátek 4. prosince. Dříve obcházely ženy v bílém oděvu domácnosti a nadělovaly dětem různé dárky. Říkalo se jim Barborky. V současnosti je mnohem oblíbenější trháni třešňových větviček, které mají vykvést do Štědrého dne. Dříve z toho svobodná děvčata poznávala, zda se příští rok vdají či ne.

Mikuláš

Mikuláš slaví 6. prosince, ale chodí již večer 5. prosince spolu s čertem a andělem. Dříve děti dostávaly jablka, ořechy nebo uhlí, dnes má bohatou nabídku každý supermarket.

Svátek svatě Lucie

V dnešní době už takřka zapomenutá tradice, kdy 13. prosince chodila skupina žen v bílém se začerněnými obličejemi. To byly Lucky, které na rozdíl od Barborek moc hodné nebyly. V domech kontrolovaly čistotu.

Štědrý den

Tento den má nejvíce pověr a tradic z celého roku. Celý den by se měl držet půst, aby člověk viděl zlaté prasátko. Večer se kolem stolu schází celá rodina, někde se nechává jedno místo s talířem pro rodinné příslušníky mimo domov nebo zemřelé. Vše mělo být na dosah ruky, aby ani hospodyně nemusela vstávat od stolu. Večeře začínala modlitbou, dnes spíše přípitkem. Tradiční pokrm luštění vytláčil později kapr. Nechyběla ani rybi polévka, jablka, ořechy. Po večeři si každý rozkrojil jablko. Pokud byl jádřinec ve tvaru hvězdy, znamenalo to štěstí a zdraví. Zbytky štědrovečerní večeře se zakopávaly v sadě, na mezi a pod prahem pro lepší úrodu a ochranu domu. Také se lilo rozpuštěné olivo do vědra s vodou a z tvaru se hádal osud. Další zvyk bylo pouštění malých lodiček se skořápek ořechů a malých svíček. Tato zábava byla hlavně dětská, a tak se z výsledku závodu lodiček usuzovalo zdraví dítěte. Svobodná děvčata házela střevíčkem za hlavu a pokud padl špičkou ze dveří, čekalo jí opuštění domu. Po večeři se zpívaly koledy, navštěvovalo se a o půlnoci se chodilo na slavnostní mši.

Svátek svatého Štěpána

Druhý svátek vánoční, 26. prosince, chodily děti po koledě a mládež se scházela v hospodě. Také odcházeli ze služby čeledíni a děvečky.

Svátek svatého Silvestra

Už z předkřesťanských dob u nás přetrvával obyčej lidových veselic. Podle lidové pověry hospodyně nesměla přes silvestrovskou noc nechat viset prádlo, jinak by někdo zemřel.

Tři králové

Tento den obcházeli tři chlapci převlečení za tři krále – Kašpara, Melichara a Baltazara a přáli vše nejlepší a hodně zdraví. Svěcenou křídou označovali domy, které navštívili. Koledou Tří králů skončila doba vánočních svátků.

Vánoční husa

Adventní husa s hruškovo-švestkovou náplní

1 husa, sůl, mletý koriandr, mletý pepř, 4 hrušky, 200 g vypeckovaných sušených švestek, 2 lžice hruškovice, 150 g kysané smetany, 2,5 dl vody, 2 lžice mouky

Umytou husu zevnitř osolíme, posypeme koriandrem a pepřem. Hrušky oloupeme, pokrájíme nahrubo a smícháme se švestkami a hruškovicí. Husu směsí naplníme, zašijeme, položíme na vymaštěný pekáč a upečeme. Během pečení podléváme.

Vypečené sádlo smícháme s kysanou smetanou, rozšleháme s vodou a moukou, osolíme, okořeníme a necháme povařit. Nalejeme na omáčku. Husu položíme na nahřátou servírovací mísu, potom ozdobíme petrželkou a polovinami hrušek, které zbavíme jaderců a místo nich vložíme do hrušek sušenou švestku.

Dušené červené zelí: 2 jablka a 2 cibule očistíme, pokrájíme a udušíme na vepřovém sádle. Přidáme očištěné a pokrájené zelí, podlijeme vodou, dusíme asi 30 minut.

Podáváme s omáčkou, dušeným červeným zelím a bramborovým knedlíkem.

Posilvestrovská husa na česneku

4 kusy porcované husy, 2 stroužky česneku, 3 dkg tuku, sůl, mletý pepř, zázvor, 1 větší cibule, 2 kávové lžičky hladké mouky

Porcované kousky husy osolíme, potřeme utřeným česnekem, ochutíme zázvorem a mletým pepřem.

Na tuku zpěníme nakrájenou cibuli, přidáme porce husy a po obou stranách opečeme, podlijeme vodou a dusíme. Měkké maso vyjmeme, šťávu vydusíme do tuku (pokud je příliš mnoho tuku, trochu ho podlijeme), zaprášíme moukou, osmahneme a zalijeme přiměřeným množstvím vody. Šťávu procedíme a přelijeme na porce husy.

Podáváme s bramborovými knedlíky.

Štěpánská husa s mandlovou nádivkou na medu

1 mladá husa (3 kg), sůl, kmín, 2 bobkové listy, Mandlová nádivka: 2 lžice másla, 2 vejce, nastrouhaný muškátový oříšek, mletý bílý pepř, 3 - 4 žemle, 50 g mandlí, 2 dl mléka nebo část smetany, cibulka, droby

Nádivka: cibulku podusíme a droby na části másla. Zbytek másla utřeme se žloutky do pěny, okořeníme, osolíme, přidáme nakrájené žemle,

spařené oloupané mandle pokrájené na nudličky, zalijeme mlékem a promícháme. Nádivku zlehčíme sněhem z bílků. Vmícháme podušné droby.

Medová směs na potírání: 3 lžice medu, 2 lžice sojové omáčky, 2 lžice desertního vína, trochu vegety, šálek masového vývaru

Příprava husy: Husu osolíme, okmínujeme zevnitř i zvenku, necháme několik hodin uležet. Husu naplníme mandlovou nádivkou, sešijeme. Vložíme do pekáče prsy nahoru. Podlijeme asi 3/4 litru teplé vody. Přikryjeme a zvolna pečeme. Během pečení podléváme výpekem, potíráme medovou směsí. Přidáme bobkový list. Pečeme asi 60 minut (180 °C). Husu otočíme. Ke konci pekáč odkryjeme a dopečeme dozlatova.

Novoroční husa pro dietáře

Husu rozdělíme na porce, zbavíme kostí. Stáhneme kůži, naložíme na 2 hodiny do svařené vody s citronovou šťávou. Po vyjmutí necháme oschnout. Na pekáčku rozpustíme rostlinné máslo a posolené porce dáme pozvolna péci. Podléváme. Když je husa upečená, vyjmeme maso, šťávu dáme zchladnout a sebereme ztuhlý tuk. Ten použijeme do jíšek či na chleba. Podáváme s knedlíkem a zelím.

Kapka

ZIMA 2007

Životní jubilea zaměstnanců

Životní jubilea zaměstnanců

FILIP JAROSLAV	FM - dílny a údržba	provozní elektrikář
FOJTÍKOVÁ VLADISLAVA	FM - ekonomický úsek	všeobecná účetní
FUKA JIŘÍ, ING.	SSP - investiční odbor	investiční referent
KAJNAROVÁ SYLVA, ING.	SSP - odbor VH koncepcí a informací	referent VH rozvoje
KELNEROVÁ DANA	OP - MTZ	skladník
KOVÁŘ JOSEF	VHP Český Těšín	úsekový technik
MĚRKOVÁ MIROSLAVA	OP - úsek ředitele	uklízeč
PALOVSKÁ JANA, ING	SSP - oddělení projekce	projektant
STRAKOŠOVÁ DAGMAR	VHP Skotnice	administrativní pracovník
VAVERKOVÁ VLASTIMILA	SSP - obchodně kontrakční odbor	zásobovač
ZDRAŽIL LIBOR	VHP Jeseník	vodohospodářský dělník

Životní jubilea důchodců

HANUSOVÁ ANNA	SSP - odbor VH laboratoří
KREUZOVÁ ANDĚLA	SSP - odbor TOR
KUBECZKOVÁ EMÍLIE	FM - dílny a údržba
LUTIŠAN ANTONÍN	VD Kružberk
ROZSYPAL VLADIMÍR	VD Slezská Harta

Pracovní výročí zaměstnanců

Pracovní jubilea - 5 let

NAJSER PAVEL	VHP Opava	vodohospodářský dělník
--------------	-----------	------------------------

Pracovní jubilea - 10 let

MORAVEC KAREL	VHP Opava	vodohospodářský dělník
VYMĚTAL TOMÁŠ	SSP - VH laboratoře	technik-laborant

Pracovní jubilea - 15 let

ROŽENEK VLASTIMIL	VHP Krnov	vodohospodářský dělník
VRÁNOVÁ JIŘINA	VHP VD Těrlícko	hrázný - jezný
ZICH PETR	VHP VD Kružberk	vedoucí hrázný - jezný

Pracovní jubilea - 20 let

FLAŠKA LUBOMÍR	VHP Český Těšín	vodohospodářský dělník
GUŇKA PETR	VHP Český Těšín	vodohospodářský dělník

Pracovní jubileum - 25 let

IŠTVÁNEK MILAN	VHP Opava	vodohospodářský dělník
JANÁKOVÁ ZDEŇKA	Úsek ředitele	sekretářka

Povodí Odry
státní podnik

Vydává: Povodí Odry, státní podnik, Varenská 49, Ostrava, tel.: +420 596 657 298